

İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programı Öğrencilerinin Bilgi ve Farkındalıklarına Olan Etkisi

The Effect Of Occupational Health and Safety Education on the Knowledge and Awareness of Landscape and Ornamental Cultivation Program Students

Öğr.Gör. Sevil ÇIRAKOĞLU KELLECI

ORCID: 0000-0001-6124-0954 ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü, İş Sağlığı ve Güvenliği Programı ◆ sevilcirakoglu@uludag.edu.tr

Prof. Dr. Birol TAŞ

ORCID: 0000-0003-4975-0278 ◆ Bursa Uludağ Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarla Bitkileri Bölümü, Öğretim Üyesi ◆ melik@uludag.edu.tr

Özet

Modern iş yaşamından çalışma ortamlarında giderek artan bir öneme sahip olan İş Sağlığı ve Güvenliğinin (İSG) temel amacı, kişileri iş kazalarından ve meslek hastalıklarından koruyarak sağlıklı ve güvenli çalışma ortamlarının oluşturulmasını sağlamaktır. Çalışma ortamından kaynaklanan, kişinin sağlık ve güvenliğini tehlikeye atabilecek birçok durum, alınabilecek akılcı tedbirlerle önlenir. Bu nedenle, özellikle daha çalışma hayatına atılmadan önce kişilerde "Güvenlik Kültürü" oluşturmaya yönelik İş Sağlığı ve Güvenliği eğitimlerinin verilmesi, ileride karşılaşılabilecek birçok kazanın önlenmesinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu amaçla, Yükseköğretim Kurumu (YÖK), çalışma ortamlarında önemli görevler üstlenen "Tekniker"lerin yetiştirildiği Meslek Yüksekokullarının çoğunda İş Sağlığı ve Güvenliği derslerini "Zorunlu Ders" statüsüne almıştır. Bu çalışma da verilen bu dersin öğrencilerin İSG konusundaki bilgi ve farkındalıklarına ne kadar etki ettiğini incelemek için tasarlanmıştır. Çalışma yapılan grubu, şu ana kadar incelenen gruplardan çok farklı olarak, Tarım ve Bitkisel Üretim alanında eğitim alan öğrenciler oluşturmuştur. Bu amaçla, oluşturulan çalışma evrenini, Bursa Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programında 2021-2022 eğitim-öğretim yılında öğrenim gören 48 öğrenci; örneklemini ise 12'si erkek 30'u kız toplam 42 gönüllü öğrenci oluşturmuştur. "Üçlü Dereceli Puanlama Anahtarı" kullanılarak toplam 19 sorudan oluşturulan bir anket formu, birinci ve ikinci sınıf öğrencilerine uygulanmış ve veriler frekans dağılımları, betimsel istatistikler, güvenilirlik ve Mann Whitney U testi analizi uygulanmış ve değerlendirilmiştir. Çalışmanın sonucunda, katılımcıların %76,2'si İSG'nin çalışma yaşamına doğrudan etkilediğini, %76,2'si iş hayatına başlamadan önce iş güvenliği eğitiminin alınması gerektiğini, %73,8'i iş güvenliği kurallarına gereken hassasiyeti gösterdiklerini, % 61,9'u çalışmalarını sırasında iş güvenliği eğitiminin faydasını gördüklerini, %73,8'i İSG'ye dikkat edilmesinin iş verimliliğini ve kalitesini artırdığını, % 69,0'u çalışanların İSG de daha etkin rol oynaması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Anahtar Kelimeler: İş Sağlığı ve Güvenliği, Tarım, Tutum ve Farkındalık

Abstract

The main purpose of Occupational Health and Safety (OHS), which has an increasing importance in modern business life and working environments, is to protect people from work accidents and occupational diseases and to create healthy and safe working environments. Many situations that may endanger the health and safety of the person arising from the working environment can be prevented with rational measures. For this reason, providing Occupational Health and Safety trainings to create a "Safety Culture", especially before they start working life, has an important place in preventing many future accidents. For this purpose, the Higher Education Institution (YÖK) has taken Occupational Health and Safety courses to the status of "Compulsory Course" in most of the Vocational Schools where "Technicians" who take on important tasks in the working environment are educated. This study is designed to examine how much this course has affected students' knowledge and awareness of OHS. The study group consisted of students studying in the field of Agriculture and Crop Production, very different from the groups examined so far. For this purpose, the study universe was created by 48 students studying at Bursa Uludağ University Technical Sciences Vocational School Landscape and Ornamental Plants Breeding Program in the 2021-2022 academic year; The sample consisted of 42 volunteer students, 12 boys and 30 girls. A questionnaire consisting of a total of 19 questions using the "Triple Rubric" was applied to first and second year students, and the data were applied and evaluated with frequency distributions, descriptive statistics, reliability and Mann Whitney U test analysis. As a result of the study, 76.2% of the participants stated that the OHS of the participants directly affects their

Kabul Tarihi/Received: 15.08.2022 | Onay Tarihi/Accepted: 08.11.2022 | Yayın Tarihi/Published: 30.12.2022

working life, 76.2% of them said that occupational safety training should be taken before starting their working life, 73.8% showed the necessary sensitivity to the occupational safety rules, 61%, 9 of them stated that they saw the benefit of occupational safety training during their work, 73.8% of them stated that paying attention to OHS increases their work efficiency and quality, and 69.0% of them thought that employees should play a more active role in OHS.

Keywords: Occupational Health and Safety, Agriculture, Attitude and Awareness

Giriş

Tarım, önemi günden güne artan ve her ülke ekonomisi için önemli olan stratejik bir hususdur. Gelecekte çıkması olası savaşların esas nedeninin su kaynakları ve gıda üretimi üzerine olacağı varsayımıyla ülkemizin, birçok tarım ürünü yetiştiriciliği için sahip olduğu uygun iklim şartları nedeniyle, stratejik önemi daha da artmıştır. Uluslararası Çalışma Örgütüne göre (ILO-International Labor Organization) her yıl 170.000 kişi tarım kazalarında yaşamını yitirmekte, daha fazla kişi de sakat kalmaktadır. Ülkemiz için 2020 yılında bu sayı 2.452 çalışan iş kazası ile gerçekleşmiştir. Göz ardı edilemeyecek bu rakamlara ek olarak, çalışanların onda dokuzu iş sözleşmesi yapmamakta (sigortasız), zam için grev yapmamakta, işten de çıkartılmamaktadırlar. Çünkü tarım işletmelerinin çoğu aile işletmesidir ve aile içinde de bu tip şeyler hoş karşılanmamaktadır (Taş, 2019, s. 1-133). Bu sektörde yaşanan iş kazası ve meslek hastalığı türü, endüstride çalışanların karşılaştığı iş kazası ve meslek hastalıklarıyla oldukça benzerdir. Endüstride çalışanlar gibi tarım çalışanları da çalışma ortamlarında var olan fiziksel, kimyasal, biyolojik, ergonomik ve psikososyal risk etmenleriyle karşılaşabilmektedirler. Bu nedenlerle, tarım çalışanlarının iş kazası geçirme ve meslek hastalıklarına yakalanma riskleri yüksektir. Çalışan sayısı, çalışma süresi, çalışanın niteliği, işletmenin büyüklüğü ve işletmenin uğraş alanı gibi birçok çeşitliliğin olduğu tarım sektöründe risklerle ilgili farkındalık düzeyleri, kaza ve hastalıkları önlemeye yönelik uygulamaları önemli ölçüde etkiler.

Tarımsal faaliyetler esnasında ortaya çıkan tehlikelerin ana nedenleri traktör, tarım arabası, hasat makinesi gibi risk oluşturabilecek makineler, kimyasal ilaç ve gübre kullanımı, ergonomik olmayan çalışma koşulları, iklimsel faktörler ve böcek, yılan gibi hayvan sokmaları olarak görülmektedir. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği sektöründe özellikle iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmaların daha çok fiziksel risk faktörleri (sıcaklık, toz, güneşten gelen radyasyon) ile kimyasal risk faktörlerinin (gübre ve pestisit kullanımı) insan sağlığına olası olumsuz etkileri üzerine yoğunlaştığı göze çarpmaktadır. Özellikle gübre ve ilaç kullanımı çok yaygın olduğu için gerek insan, gerekse çevre sağlığı açısından oldukça büyük riskler içermektedir. Bunların kontrolsüz kullanımları zehirlenmelere ve hastalıklara yol açmaktadır (Sakartepe, 2016, s. 16-18).

Çalışmamızın evrenini oluşturan Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği mezunlarının çalışma mekanları, risk faktörlerinin kontrol altına alınmasının güç olduğu açık hava ya da seralardır. Bu program mezunları yeşil alan ve park gibi alanların kurulmasında ve bu alanlara fidan, çiçek vb. ekim-dikiminde, kurulacak olan süs havuzları vb. yapıların tamamlanmasında, peyzaj uygulamalarında kullanılan her türlü ağaç, çalı, yıllık ve çok yıllık bitkilerin üretiminde, bakımında, zararlılarla mücadelesinde ve hasat işlemlerinde hem görev alır hem de görev alan işçileri denetler ve yönlendirme görevlerini yerine getirirler (uludag.edu.tr/tby, 2022). Bilinçli çalışan yetiştirilmesinin temelleri okullarda verilen eğitimle atılmaktadır. Kişilerin sahip olduğu hakları bilmesi, güvenli davranışlarda bulunarak çalışması, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki farkındalıklarının artması sayesinde, ülkemizde eksik olan iş sağlığı ve güvenliği kavramının farkındalığını yerleştirmek ayrıca iş kazaları ve meslek hastalıkları sayılarını azaltmak mümkün olabilecektir.

Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmanın temel amacı, Bursa Uludağ Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programında öğrenim gören öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği algı düzeylerinin belirlenmesidir. Programda öğrenim gören toplam 48 katılımcı ile gerçekleştirilen çalışmada 19 maddelik anket formu çevrimiçi olarak katılımcılara ulaştırılmış ve kullanılabilir olan 42 form değerlendirmeye alınmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Gölbaşı (2002), 1167 adet tarım kazasını değerlendirerek, traktör ve tarım makinelerinden kaynaklı kazaların nedenlerini ve tahmini kaza maliyet indekslerini belirlemeye çalışmıştır. Traktörlerle ilgili 880 adet kazanın incelenmesinden; kazanın oluş şekli açısından tüm kaza tipleri içinde devrilmenin birinci sırada yer aldığı, en yaygın kaza nedenlerinin ise şoförün dikkatsizliği ve trafik kurallarına uymaması olarak tespit edilmiştir. Göz önüne alınan risk faktörlerinden hesaplanan tahmini kaza maliyet indeks değerleri; çayır biçme makinesi, helezonlu götürücü ve santrifüj gübre dağıtma makinalarının kazalarda yüksek riske sahip makine grupları olduğunu göstermiştir (Gölbaşı, 2002, s. 1-235).

Tong vd. (2009), Tayvan'daki 66 kolej ve üniversitedeki toplam 4474 öğrenciye uyguladığı iş sağlığı ve güvenliği farkındalığı anketi uygulamışlar ve sonuç olarak, doğa bilimleri ve mühendislik eğitimi geçmişine sahip öğrencilerin İSG konularına ve kurslarına büyük ilgi gösterme eğiliminde oldukları saptamışlardır (Tong, Lin, Chen, & j Lin, 2009, s. 468-474).

Yurtlu vd. (2012), çiftçilerin tarım makineleri kullanımına ilişkin risk algılarına yönelik yaptıkları çalışmada çiftçilerden oluşan 38 kişiye yüz yüze anket uygulamışlardır. Araştırma sonuçlarına göre, güvenli makine kullanımı konusunda çiftçilerin eğitim düzeyinin düşük olduğu, doğrudan makine kullanıcısı olmayıp da tarım makinelerinin yanında çalışan kadın, çocuk ve diğer kişilerinde bu makinalardan kaynaklı iş kazalarına uğradıkları görülmüştür (Yurtlu, Demiryürek, Bozoğlu, & Ceyhan, 2012, s. 93-101).

Ferrea vd. (2015), İspanya Ulusal Güvenlik ve Hijyen Enstitüsü için, Güneydoğu İspanya'da bulunan Almeria'da, seralarda çalışan çiftlik çalışanlarının olası psikososyal risklerini belirlemek için bilişsel yük, geçici özerklik, iş tanımı, süpervizyon-katılım, rol tanımı, çalışan ilgisi ve kişisel ilişkileri belirlemek için 75 soruluk bir anket uygulamışlardır. 548 çalışanın değerlendirildiği bu anket sonuçlarına göre, işçiler üzerinde ağır bir psikososyal yük olmadığı ama iş kazaları ve çalışama zamanı kayıplarının azaltılması ve sağlık maliyetlerinin düşürülmesi için daha etkin eylem planlarının çalışanlarında görüşü alınarak geliştirilmesinin gerektiği belirlenmiştir (Ferrea, García, & Sola, 2015, s. 77-90).

Aragona vd. (2018), seralarda çalışan 1002 tarım işçisinin kas-iskelet sistemi rahatsızlıklarını ve çalışma koşullarını değerlendirmek için, vücudun farklı bölgelerine ilişkin çoktan seçmeli 28 sorunun olduğu bir anket uygulamışlardır. Anket sonuçlarına göre, çalışanlarda kas ve iskelet sistemi rahatsızlıklarına rastlanmış olup, bu rahatsızlıkların iş görmeyi etkileyecek boyutta olmadığı saptanmıştır. En sık rastlanan rahatsızlığın boyun ağrıları olduğu görülmüştür (Aragona, Liria, Ferre, & Alonso, 2018, s. 219-235).

Saltuk ve Atılğan (2020), Siirt ili ve ilçelerindeki seralarda uygulanan iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarını incelemişler ve 5x5 L Matris ile risk analizi yapmışlardır. Çalışma sonuçlarına göre, özellikle pestisit uygulamalarında yüksek derece risk hesaplanırken, yaralanmalı kazaların en çok düşmeye bağlı olduğu ve iş kazalarının önüne geçilebilmesi için, sera çalışanlarının yaptıkları iş ile ilgili tehlikeler konusunda eğitilmeleri gerektiği sonucuna varılmıştır (Saltuk & Atılğan, 2020, s. 881-890).

Pinzke vd. (2018), 3375 çiftçi üzerinde yaptığı anket çalışmasında, İSG eğitimi alan çiftçilerin İG eğitimi almayan çiftçilere göre mesleki riskler hakkında daha bilgili oldukları ve bu riskleri ortadan kaldırmak için eylemler gerçekleştirdiklerini gözlemlemişlerdir (Pinzke, Svennefelt, & Lundqvist, 2018, s. 193-211).

Güğerçin ve Baytorun (2018), Türkiye'de önemli bir üretim alanı olan seracılık ve seralardaki tehlike ve alınabilecek önlemler ve seralarda iş kazalarının önlenmesi konusunda yaptıkları çalışmada, seralarda ölümlere

neden olabilecek derecede ağır iş kazalarının yaşanabileceğini belirterek, alınabilecek önlemleri belirtmişlerdir (Güngerçin & Baytorun, 2018, s. 157-168).

Galan vd. (2019) çalışmalarında, Güneydoğu İspanya'da bulunan Almeria'daki kabak yetiştiriciliğinin yapıldığı seralarda çalışan işçilerin, iş yaparken sergiledikleri duruşları ergonomik bir değerlendirme yöntemi olan OWAS (Ovako Working Posture Assessment System) ile incelenmişlerdir. Çalışanların gün içindeki hareketleri video ile kayıt altına alınmış ve daha sonra bu kayıtlar izlenerek çalışanların benimsedikleri duruşlar üzerinde gözlemler yapılmış ve değerlendirilmiştir. Çalışma sonunda, OWAS yöntemi tarafından belirlenen dört risk seviyesinin, %33,33'ü risk seviyesi 1'e, %37,14 risk seviyesi 2'ye, %28,57 risk seviyesi 3'e ve %0,95'i risk seviyesi 4'e ait olduğu sonucuna varılmıştır. Bu çalışmadan elde edilen bulgulara göre, çalışanların yaptıkları görevler sırasında benimsedikleri duruşların birçoğunun sakatlamaya yol açacağı belirtilerek, çözüm önerisi olarak elle yapılan işlerin azaltılmasını ve bu işleri yapabilecek makinaların kullanılmasını sunmuşlardır (Galan, Parra, Alonso, Golasi, & Ferre, 2019, s. 1-18).

Rahimi vd. (2020), sera şartlarında çalışan kadınların üreme sağlığı ve kan değerlerinin belirlenmesi amacıyla, serada çalışan 308 kadın ile kontrol grubu olarak 337 ev hanımı ile anket çalışması yapmışlardır. Çalışma sonuçlarına göre; sera işçileri arasında kontrol grubuna göre spontane düşük olayı, kısırlık, düşük doğum ağırlığı (DDA), anormal doğumlar ve erken doğum oranlarının ev hanımlarına göre anlamlı derecede yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Hematolojik parametreler karşılaştırıldığında ise kadın sera çalışanları arasında beyaz kan hücrelerinde (WBC) önemli bir artış ve hemoglobin (Hb), hematokrit (HCT), ortalama eritrosit hacmi (MCV) ve ortalama eritrosit hemoglobin konsantrasyonunda (MCHC) önemli düşüş olduğunu gözlenmiştir (Rahimi, Rafati, Sharifi, & Seyed, 2020, s. 2-7).

Taş (2021), tarımda yaşanan İSG sorunlarını incelediği çalışmasında, İSG eğitimi almış üreticilerin bu konuya daha bilinçli bir şekilde yaklaştığını bildirmiştir (Taş, 2021, s. 481-489).

Yöntem

Araştırmanın Amacı

Çalışma ile bir devlet üniversitesinde öğrenim gören ve zorunlu olarak okutulan İSG eğitimlerine katılan öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği bilgi ve farkındalık algılarının ölçülmesi amaçlanmıştır. Araştırmada, demografik soruların yanı sıra Reşitoğlu vd. (2018) tarafından geliştirilen anket formu aracılığı ile amaca ulaşmak istenmiştir (Reşitoğlu, ve diğerleri, 2018, s. 459-473). Araştırmacılar tarafından çeşitli anketlerden yararlanılarak hazırlanan sorular, Üniversite Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun (2022-5) sayılı oluru ile uygulanmaya başlanmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini bir devlet üniversitesi Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programında öğrenim gören toplam 48 katılımcı ile gerçekleştirmiştir. Araştırmada evrenin tamamına ulaşılması hedeflendiğinden örneklem seçme yoluna gidilmemiştir ve derse katılan tüm öğrencilerden çalışma kapsamında geliştirilen anket formunu doldurmaları istenmiştir. Toplamda 42 öğrencinin anketi değerlendirilmeye alınmıştır.

Veri Toplama Aracı

Bir devlet üniversitesi, Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programı öğrencilerine, iş sağlığı ve güvenliği bilgi ve farkındalık algısını tespit için iş sağlığı ve güvenliği ilkelerinden hareketle 19 soru oluşturulmuştur. 3'lü Likert

tipinde 19 maddelik anket formu katılımcılara çevrimiçi olarak gönderilmiş, hatalı ve eksik formlar elendikten sonra kullanılabilir 42 form değerlendirilmeye alınmıştır.

Verilerin Analizi

Anket tekniği ile elde edilen veriler SPSS 23.0 paket programı kullanılarak analiz edilmiştir. Elde edilen verilere güvenilirlik analizi ve Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Bulgular

Uygulanan anket formunda kullanılan toplam 19 değişkenin Cronbach's Alpha değeri: 0.97'dir. Bu durumda tüm değişkenlerin Cronbach's Alpha değeri sosyal bilimlerdeki 0.70 sınırının üzerinde olup güvenilir olduğu söylenebilir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	N	%
Kadın	30	71,4
Erkek	12	28,6
Toplam	42	100,0
Yaş	N	%
17-20	13	31,0
21-29	19	45,2
30-39	3	7,1
40-49	5	11,9
50-60 veya daha büyük	2	4,8
Toplam	42	100,0
Mezuniyet	N	%
Düz Lise	28	66,7
Meslek Lisesi	12	28,6
Diğer	2	4,8
Toplam	42	100,0

Tablo 1'de ki veriler incelendiğinde; çalışmaya katılanların %28,6'sı erkek, %71,4'ü kadınlardan oluşturmaktadır. % 45,2'si 21-29 yaş aralığındadır. %66,7'si düz lise, % 28,6'sı meslek lisesi ve %4,8'i imam-hatip lisesi ve üniversite mezunudur.

Tablo 2. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programı öğrencilerinin İSG ile ilgili bilgilerine yönelik anket sonuçlarının karşılaştırılması

	1. Katılmıyorum	2. Kararsızım	3. Katılıyorum	TOPLAM
1. İş sağlığı ve güvenliği iş hayatını doğrudan etkilemektedir.	n 9	1	32	42
	% 21,4	2,4	76,2	100,0
2. İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgim vardır.	n 8	16	18	42
	% 19,0	38,1	42,9	100,0
3. İş sağlığı ve güvenliği dersi sayesinde iş sağlığı ve güvenliği hakkında	n 8	7	27	42

bilgilendirildim.	%	19,0	16,7	64,3	100,0
4. İş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları hakkında bilgi sahibiyim.	n	9	8	25	42
	%	21,4	19,0	59,5	100,0
5. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği alanında çalışacağım için maruz kalabileceğim kaza ve hastalıklar hakkında bilgi sahibiyim.	n	8	7	27	42
	%	19,0	16,7	64,3	100,0
6. İş kazalarında uygulanabilecek ilkyardım uygulamaları hakkında bilgi sahibiyim.	n	8	13	21	42
	%	19,0	31,0	50,0	100,0
7.Uygulama dersi veren öğretim elemanlarının iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgiye sahiptir.	n	7	6	29	42
	%	16,7	14,3	69,0	100,0
8. Tüm çalışanlar iş hayatına başlamadan önce iş güvenliği eğitimi almalıdır.	n	9	1	32	42
	%	21,4	2,4	76,2	100,0
9. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği alanında iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı ve kazalarla ilgili yasal hak ve sorumluluklarımı biliyorum.	n	9	9	24	42
	%	21,4	21,4	57,1	100,0

Tablo 2'ye göre katılımcıların %76,2'si, İSG'nin çalışma yaşamına doğrudan etkilediğini belirtirken, %64,3'ü üniversite de verilen İSG dersi sayesinde İSG hakkında bilgilendirildiklerini, %64,3'ü kendi meslekleriyle ilgili kaza ve meslek hastalıkları hakkında ki bilgilere sahip olduklarını, %76,2'si iş hayatına başlamadan önce iş güvenliği eğitimi alınması gerektiğini belirtmişlerdir. Yine katılımcılar İSG kanunu hakkında (%42,9) ve ilk yardım uygulamaları konusunda (%50), bilgilerinin yeterli olmadığını da ifade etmişlerdir.

Tablo 3. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği Programı öğrencilerinin İSG ile ilgili tutumlarının karşılaştırılması

		1. Katılmıyorum	2. Kararsızım	3. Katılıyorum	TOPLAM
10. Uygulama dersleri ve staj yaptığım alanlarda iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterlidir.	n	11	10	21	42
	%	26,2	23,8	50,0	100,0
11. Öğretim elemanları tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak uyarıldığımı düşünüyorum.	n	9	7	26	42
	%	21,4	16,7	61,9	100,0
12. Bulaşıcı hastalıklar açısından gerekli testleri ve aşılı yaptırım.	n	13	5	24	42
	%	31,0	11,9	57,1	100,0
13. Öğrenci olarak iş güvenliği kurallarına gereken hassasiyeti gösteriyorum.	n	9	2	31	42
	%	21,4	4,8	73,8	100,0
14. Pratik uygulamalar sırasında iş güvenliği eğitiminin faydasını gördüm.	n	9	7	26	42
	%	21,4	16,7	61,9	100,0
15. Eğitimim boyunca uygulama derslerinde iş kazası geçirme riskim fazladır.	n	16	14	12	42
	%	38,1	33,3	28,6	100,0
16. İş sağlığı ve güvenliğine dikkat edilmesi iş verimliliğini ve kalitesini artırır.	n	9	2	31	42
	%	21,4	4,8	73,8	100,0
17. Uygulamalarda gerektiğinde kişisel koruyucu donanım kullanıyorum.	n	10	8	24	42
	%	23,8	19,0	57,1	100,0
18.Çalışanların iş sağlığı güvenliğinde daha etkin rol oynaması gerektiğini düşünüyorum.	n	8	5	29	42
	%	19,0	11,9	69,0	100,0
19. Çalışanların İSG konusundaki bilgi birikim düzeyinin genel olarak yetersiz	n	15	16	11	42

olduğunu düşünüyorum.	%	35,7	38,1	26,2	100,0
-----------------------	---	------	------	------	-------

Katılımcıların İSG ile ilgili tutumlarının incelendiği Tablo 3’de ise öğrencilerin %73,8’i iş güvenliği kurallarına gereken hassasiyeti gösterdiklerini, %61,9’u çalışmaları sırasında iş güvenliği eğitiminin faydasını gördüklerini, %73,8’i İSG’ye dikkat edilmesi iş verimliliğini ve kalitesini artırdığını, %69,0’u çalışanların İSG de daha etkin rol oynaması gerektiğini düşündüklerini belirtmektedirler. Buna karşın öğrencilerin %50’si uygulama yaptığı alanlarda ve staja gittikleri işyerlerinde İSG ile ilgili uyarıcı levhaların eksik olduğunu belirtmiştir.

Tablo 4. Kadın ve erkek öğrencilerin İSG ile ilgili bilgilerine ve tutumlarına yönelik anket sonuçlarının karşılaştırılması

	Cinsiyet	n	X	SS	Mann-Whitney U	p
1. İş sağlığı ve güvenliği iş hayatını doğrudan etkilemektedir.	Erkek	12	1.8333	1.02986	89.500	0.001*
	Kadın	30	2.8333	.53067		
2. İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgim vardır.	Erkek	12	1.6667	.77850	82.000	0.003*
	Kadın	30	2.4667	.62881		
3. İş sağlığı ve güvenliği dersi sayesinde iş sağlığı ve güvenliği hakkında bilgilendirildim.	Erkek	12	1.9167	.90034	96.500	0.006*
	Kadın	30	2.6667	.66089		
4. İş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları hakkında bilgi sahibiyim.	Erkek	12	1.6667	.88763	74.000	0.001*
	Kadın	30	2.6667	.60648		
5. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği alanında çalışacağım için maruz kalabileceğim kaza ve hastalıklar hakkında bilgi sahibiyim.	Erkek	12	1.9167	.90034	96.500	0.006*
	Kadın	30	2.6667	.66089		
6. İş kazalarında uygulanabilecek ilkyardım uygulamaları hakkında bilgi sahibiyim.	Erkek	12	1.7500	.96531	96.500	0.011*
	Kadın	30	2.5333	.57135		
7. Uygulama dersi veren öğretim elemanlarının iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli bilgiye sahiptir.	Erkek	12	1.9167	.99620	96.500	0.004*
	Kadın	30	2.7667	.50401		
8. Tüm çalışanlar iş hayatına başlamadan önce iş güvenliği eğitimi almalıdır.	Erkek	12	1.6667	.98473	68.000	0.001*
	Kadın	30	2.9000	.40258		
9. Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği alanında iş yerinde oluşabilecek meslek hastalığı ve kazalarla ilgili yasal hak ve sorumluluklarımı biliyorum.	Erkek	12	1.5833	.90034	67.500	0.001*
	Kadın	30	2.6667	.54667		
10. Uygulama dersleri ve staj yaptığım alanlarda iş güvenliği ile ilgili uyarı levhaları yeterlidir.	Erkek	12	1.7500	.96531	108.500	0.030*
	Kadın	30	2.4333	.72793		
11. Öğretim elemanları tarafından iş güvenliği ile ilgili olarak uyarıldığımı düşünüyorum.	Erkek	12	1.6667	.88763	71.500	0.001*
	Kadın	30	2.7000	.59596		
12. Bulaşıcı hastalıklar açısından gerekli testleri ve aşıları yaptırdım.	Erkek	12	1.5833	.90034	85.500	0.003*
	Kadın	30	2.5333	.77608		
13. Öğrenci olarak iş güvenliği kurallarına gereken hassasiyeti gösteriyorum.	Erkek	12	1.8333	1.02986	92.000	0.001*
	Kadın	30	2.8000	.55086		

14. Pratik uygulamalar sırasında iş güvenliği eğitiminin faydasını gördüm.	Erkek	12	1.7500	.96531	88.000	0.003*
	Kadın	30	2.6667	.60648		
15. Eğitimim boyunca uygulama derslerinde iş kazası geçirme riskim fazladır.	Erkek	12	1.6667	.88763	138.000	0.214
	Kadın	30	2.0000	.78784		
16. İş sağlığı ve güvenliğine dikkat edilmesi iş verimliliğini ve kalitesini artırır.	Erkek	12	1.8333	1.02986	92.000	0.001*
	Kadın	30	2.8000	.55086		
17. Uygulamalarda gerektiğinde kişisel koruyucu donanım kullanıyorum.	Erkek	12	1.7500	.96531	97.000	0.009*
	Kadın	30	2.5667	.67891		
18.Çalışanların iş sağlığı güvenliğinde daha etkin rol oynaması gerektiğini düşünüyorum.	Erkek	12	1.7500	.96531	76.500	0.001*
	Kadın	30	2.8000	.48423		
19. Çalışanların İSG konusundaki bilgi birikim düzeyinin genel olarak yetersiz olduğunu düşünüyorum.	Erkek	12	1.7500	.86603	151.500	0.398
	Kadın	30	1.9667	.76489		

Analiz sonucunda erkek ve kadın öğrenciler açısından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olup olmadığı incelenmiştir. Böyle bir durumda iki örneğin ortalamalarının eşitliğini test eden parametrik bir test olan t testi uygulanır. Parametrik test varsayımlarının sağlanamaması durumunda t testi yerine parametrik olmayan bir test olan Mann-Whitney U testi kullanılır. Söz konusu test ile merkezi konum ölçütlerinden biri olan medyan kullanılarak iki bağımsız örneklem arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı araştırılmaktadır (Israel, 2008, s. 1-320). Kadın ve erkek öğrencilerinin anket sorularına verdikleri cevapların karşılaştırılması sonucunda elde edilen istatistiksel “p” değerleri Tablo 4’de gösterilmiştir. Tablo 4’de; kadın ve erkek öğrencilerinin İSG konusundaki bilgi ve tutumlarının sonuçları karşılaştırılmıştır. “1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.,12.,13.,14.,16.,17.,18., soruların değerlendirilmesi sonucunda kadın ve erkek öğrencilerin arasındaki fark, istatistiki olarak anlamlıdır (p < 0,05). Cinsiyet değişkeninde anlamlı farklılık özellikle kadın öğrenciler için olumludur. Cevaplar yaş ve mezuniyet değişkenliği değerlendirildiğinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Sonuç ve Tartışma

Günümüzde tekniker ihtiyacı ile birlikte meslek yüksekokullarına olan ihtiyaç ve ilgi gün geçtikçe artmaktadır. Bu yüzden endüstri, sanayi ve hizmet sektörlerinde, yeterli bilgi ve beceriye sahip ve rekabet gücünü arttıracak insan gücünü yetiştirmek, sadece mesleki yeterlilik değil, aynı zamanda öğrencilerin İSG açısından da yeterli donanımlara sahip olması gerekmektedir (Özgüler & Koca, 2013, s. 15-20).

Tüm işyerlerinde yapılan düzenlemelerle sağlıklı ve güvenli çalışma yaşamı oluşturmak 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile işverenin sorumluluğunda olmuş olsa da bu görev sadece işverenler ve iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinin işi olmadığı, sağlıklı ve güvenli oluşturulma çalışmaları bu ortamlarda çalışan bireylerin konuya bilgili ve farkında olarak yaklaşması ile olacaktır.

Bu çalışmada; Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği programında ki öğrencilerin İSG kavramı ve algısı tüm boyutlarıyla ele alınarak, İSG uygulamalarının neler getirdiği ile ilgili önemli saptamalarda bulunulmuştur ve karşılaşılan sorunlarla ilgili ifadelerle değinilmiş ve incelenmiştir. Tarım sektörünün alt boyutu olan Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği İşyeri Tehlike Sınıfları tebliğine göre çoğunlukla “tehlikeli” ve “çok tehlikeli” olarak belirlenen çalışma ortamında çalışacak olması nedeniyle çok bilinçli ve duyarlı davranmaları gerekmektedir. Bu durumda, öğrencilerin İSG kavramı ve uygulamalarıyla ilgili bilgi düzeylerini değerlendirmek ve konuyla ilgili bakış açılarını olumlu yönde etkilemek, çalışma yaşamlarında iş kazaları ve meslek hastalıklarının sayılarında azalma sağlayabileceği kanısı oluşturmaktadır. Ülkemizde özellikle tarım sektöründe kayıt dışı çalışma yaygınlığı bilinen bir gerçektir. Dolayısıyla yaşanan iş kazaları istatistiklere yansısından daha fazladır. Çalışmamızda, %42,9 öğrencinin “İş Sağlığı ve Güvenliği” kanununu biliyor olmaları ve % 64’ünün, İSG hakkında, bilgi sahibi olmaları umut vericidir. Ülkemizde birçok ülkeyle kıyaslandığında, İSG eğitiminin önemi açısından farkındalık oluşumu henüz son yıllarda hız

kazanmıştır. %61,9 öğrencinin, iş güvenliği ile ilgili olarak öğretim elemanları tarafından etkin olarak uyarıldıklarını belirtmeleri, İSG konusunun hassasiyetine önem verdiklerini göstermektedir.

Katılımcıların üniversite de verilen İSG dersi sayesinde İSG hakkında bilgilendirildiklerini, kendi meslekleriyle ilgili kaza ve meslek hastalıkları hakkında ki bilgilere sahip olduklarını ve iş hayatına başlamadan önce iş güvenliği eğitimi alınması gerektiği fikrinde olması, YÖK'ün İSG farkındalığı olan genç çalışanların yetiştirilmesi konusundaki hedefine adım adım ulaştığını ve bu dersin farkındalık yarattığını göstermektedir.

Ayrıca yapılan anket sonucunda öğrencilerin "İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu hakkında bilgilerinin (%42,9) ve iş kazalarında uygulanabilecek ilkyardım uygulamaları hakkındaki yeterliliklerinin (%50,0) oranlarına bakıldığında, İş Hukuku ve İlkyardım konularında ki bu iki soru İSG'nin en temel ve bilinmesi gereken konularını içerir, öğrencilerin daha çok bilgilendirilmeleri gerektiğini göstermiştir. Özellikle ilkyardım konusunda, yaptıkları iş ve aldıkları eğitim gereği teknik konularda bilgisi çok iyi olan öğretim elemanlarının, ilkyardım konusunu bu konuda eğitim almış, belgesi olan birine veya bir sağlık çalışanına anlattırmalarının öğrencilere daha çok katkı sağlayacağını göstermektedir.

Katılımcılar gerek uygulama yaptıkları alanlarda gerekse staj yaptıkları işyerlerinde İSG uyarı levhalarının eksik olduğuna işaret etmişlerdir. Bu konu tarım işletmelerinin birçoğunun adeta kanayan yarasıdır. Tarımda çalışanlara yönelik iş kanunları yetersizdir. Çünkü bu alanda geçerli olan 4857 sayılı İş Kanunu, 50'nin üzerinde işçinin bulunduğu tarım ve orman işlerinin yapıldığı işletmelerde iş sağlığı ve güvenliği hükümlerini uygulatırken, 50 ve 50'den az işçi çalıştıran tarım işletmelerini bu kanun kapsamı dışında bırakmıştır. Bu husus 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nda nispeten düzeltilmiş ve "Çalışan istihdam etmeksizin kendi nam ve hesabına mal ve hizmet üretimi yapan yerler hariç bütün işletmelerde İş Sağlığı ve Güvenliği Kanun hükümlerinin uygulanacağına" karar verilmiştir. Yani, eğer tarım işletmesi bir aile işletmesi şeklindeyse (çalışanlar baba, eş, çocuklar vs. oluşmuşsa), bu işletme 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamı dışında tutulurken, aile işletmesi olmayan bütün tarım işletmelerinde İş Sağlığı ve Güvenliği hükümleri uygulanacaktır. Ülkemizdeki tarım işletmelerinin %80'ninden fazlası aile işletmesi olduğundan bu işletmeler ne yazık ki 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu kapsamı dışındadır (Taş, 2019, s. 1-133). Bu nedenle bu tip işyeri açacak olan kişilere mutlaka Tarımdaki riskleri ve tehlikeleri anlatan bir eğitimin verilmesi uygun olacaktır. İş Müfettişlerinin de bu tip yerleri daha sık denetlemeleri sektörün yararına olacaktır.

Cinsiyet değişkenindeki anlamlı farklılık ağırlıklı olarak kadındır. Tarım, ülkemizde kadınların oransal olarak en fazla istihdam edildiği sektördür. Aydoğdu (2019), TRC2 Bölgesinde, Şanlıurfa ve Diyarbakır, tüm sektörlerde istihdam edilen kadınların %59,2'si, tarımda çalışmakta olduğunu, kadınlar tarımsal üretimin esas unsurları olup, çoğunlukla ücretsiz aile içi işgücü, gündelikçi ve mevsimlik tarım işçisi olarak, ağır koşullarda çalışmakta olduğunu belirtmektedir (Aydoğdu, 2019, s. 380-390). Candan ve Günal (2013), çalışmalarında 1980 sonrası dönemde tarımsal dönüşüm ve tarımda kadın emek gücü arasındaki ilişkiyi incelemektedir. Çalışma, kadının evde güvencesiz ev işçisi, tarlada da güvencesiz tarım işçisi olarak çalışmasının, 1980ler sonrası küçük ve orta boy aile işletmelerini yoksulluğa iten politikaların bir yansıması olarak gözlenmesi gerektiğini iddia etmektedir (Candan & Günal, 2013, s. 93-101). Gülbuçuk (2017), çalışmasında 6331 sayılı tarımda iş sağlığı ve güvenliği kanunu tarımda çalışanlar için bir şey ifade eder mi? sorusunu araştırmaktadır. 2015 yılı verilerine göre, tarım sektöründe çalışanların %80,9'u kayıt dışı çalışmakta olduğunu, bu oran erkeklerde %69,7 iken, kadınlarda %95'i bulmaktadır. Tarım için %80,9 olan kayıt dışılık oranı tarım dışı sektörlerde %21'e düşmektedir. Bu durum tarımda çalışanlar sosyal güvenlik şemsiyesinin dışında, kayıt dışı ve iş sağlığı ve güvencesinin olmadığını, 6331 sayılı "İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu" tarımdakiler için karşılık bulmadığını belirtmektedir (Gülbuçuk, 2017, s. 573-582).

Sonuç olarak Peyzaj ve Süs Bitkileri Yetiştiriciliği sektöründe görev yapacak olan meslek yüksekokul öğrencilerimizin "İSG kuralları" boyutu açısından bakıldığında güvenlik kurallarına ilişkin algılarının yüksek olduğu söylenebilir. Çalışma hayatına yeni başlayan çalışanların, İSG bilgi ve farkındalığını içselleştirmeleri için, çalışacakları işten kaynaklanan risk ve tehlikeler hakkında bilgi verilmelidir. Kendisinin ve diğer çalışanların sağlığını tehlikeye atmaması ilkesiyle çalışmanın gerekliliği aşılmalıdır.

Kaynakça

- Aragona, L., Liriaa, R., Ferre, A. J., & Alonso, J. (2018). Musculoskeletal disorders of agricultural workers in the greenhouses of Almería (Southeast Spain). *Safety Science* Volume 109, 219-235.
- Aydođan, Z. (2021). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri ve Bu Eğitimin Çevre Sağlığı Farkındalığına Etkisi. . *İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*,13(1), , 261-284.
- Aydoğdu, M. H. (2019). Tarım sektöründe çalışan kadınların işe bakışları ve memnuniyetleri üzerine bir araştırma. *Harran Tarım ve Gıda Bilimleri Dergisi*, 23(4), 380-390.
- Candan, E., & Günal, S. Ö. (2013). Tarımda Kadın Emeđi. *Tarım Ekonomisi Dergisi* 2013; 19(1), 93-101.
- Ermetin, A. Ü. (2012). Konya İlinde Örtü Altı Sebzeçiliđin (Seracılık) Genel Durumu ve Uygulamalar. *Ziraat Mühendisliği*, Sayı: 359, 58-62.
- Ferrea, A. J., Garcíaa, M. E., & Sola, J. P. (2015). The psychosocial risks of farm workers in south-east Spain . *Safety Science* Volume 78, 77-90.
- Galan, M. G., Parra, J. M., Alonso, J. P., Golasi, I., & Ferre, A. J. (2019). Forced Postures in Courgette Greenhouse Workers. *Agronomy*, 1-18.
- Gölbashi, M. (2002). Tarım Alet-Makine ve Traktörlerin Kullanımından Kaynaklanan İş Kazaları Nedenlerinin ve Tahmini Kaza Maliyetleri İndeksinin Belirlenmesi, Ankara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü Tarım Makineleri Anabilim Dalı, Doktora Tezi. Ankara.
- Güğerçin, Ö., & Baytorun, A. N. (2018). Tarımda İş Kazaları ve Gerekli Önlemler. *Çukurova Tarım Gıda Bilim Dergisi*, 33(2), 157-168.
- Gülçubuk, B. (2017). 6331 Sayılı Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu tarımda çalışanlar için bir şey ifade eder mi? *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 573-582.
- Hagel, L. M., Pickett, W., Pahwa, P., Day, L., Brison, R. J., Marlenga, B., . . . Dosman, J. A. (2008). Prevention of agricultural injuries: an evaluation of an education-based intervention. *Injury Prevention*, 14(5), 290–295.
- Hoşten, G., & Dalbay, N. (2021). İş Sağlığı Ve Güvenliğinde Güvenlik İkliminin Belirlenmesinde Kadercilik Algısının Rolü: Kimya Bölümü Öğrencileri Üzerine Bir Uygulama,. *Çanakkale Onsekiz Mart University Journal Of Advanced Research In Natural And Applied Sciences Open Access*, , Cilt 7, Sayı 4,, 609-620.
- Hoşten, G., & Eren, Ö. (2021). Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Farkındalık Düzeylerinin Belirlenmesi: Bir Vakıf Üniversitesi Üzerinde Bir İnceleme. *Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi Özel Sayı* 22, 102-108.
- Israel, D. (2008). *Data Analysis in Business Research A Step-by-Step Nonparametric Approach*,. New Delhi, India: Sage Publications: First Edition.
- Merdin, E., & Aygün, S. (2019). Meslek Yüksekokulu Öğrencilerinin İş Güvenliği Algısı. *Uluslararası Fen Araştırmalarında Yenilikçi Yaklaşımlar Dergisi International Journal Of Innovative Approaches In Science Research*, 3(1), 9-19.
- Özgüler, A. T., & Koca, T. (2013). Meslek Yüksekokullarında İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitiminin Gerekliliği. *Electronic Journal of Vocational Colleges UMYOS*, Özel Sayı , 15-20.
- Pinzke, S., Svennefelt, C. A., & Lundqvist, P. (2018). Occupational injuries in Swedish agriculture: Development and preventive actions. *Journal of Agricultural Safety and Health*. 24(4), 193-211.
- Rahimi, T., Rafati, F., Sharifi, H., & Seyedi, F. (2020). General and reproductive health outcomes among female greenhouse workers: a comparative study. *BMC Women's Health* volume 20, Article number: 103, 2-7.
- Reşitoğlu, B., Bađdatođlu, Ö. T., Bahar, L., Ertürk, S. E., Apaydın, S., & Pekođlu, E. (2018). İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin sağlık hizmetleri öğrencilerinin bilgi ve farkındalıklarına etkisi *J. ournal Of The International Scientific Research* , 459-473.

- Sakartepe, İ. A. (2016). Akdeniz Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Seracılık Sektörü Çalışanlarının İş Sağlığı ve Güvenliği Konusundaki Farkındalık ve Tutumlarının İncelenmesi, Yüksek Lisans Tezi Çevre Mühendisliği Anabilim Dalı .
- Saltuk, B., & Atılgan, A. (2020). Seralarda İş Sağlığı ve Güvenliği: Siirt İli Örneği. Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi, Sayı 19, 881-890.
- Suutarinen, J. (1992). Tractor accidents and their prevention. International Journal of Industrial Ergonomics, Volume 10, Issue 4, 321-329.
- Taş, B. (2019). Tarımda İş Sağlığı ve Güvenliği, ISBN 978-605247-095-4, 134 s. DORA Basım-Yayın Dağıtım Ltd. Şti.
- Taş, B. (2021). Ülkemiz Tarım Sektöründe Karşılaşılan Bazı İş Güvenliği Sorunları. International Journal of Humanities And Art Researches, 481-489.
- Tavşancıl, E. (2006). Tutumların ölçülmesi ve SPSS ile veri analizi. Ankara: Nobel Yayınevi.
- Tekin, A., Tekin, F., Suvaydan, F., Güler, G., & Hafizoğlu, E. (2021). İlkokul Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Algısının Değerlendirilmesi, . Soma Meslek Yüksekokulu Teknik Bilimler Dergisi, Sayı:32 .
- Tong, Y., Lin, Y., Chen, C., & j Lin, J. (2009). Perceptions Of General Education On Occupational Health And Safety Among College Students In Taiwan. Journal Of Occupational And Environmental Hygiene, 6,, 468-474.
- Topgül, S., & Alan, Ç. (2017). Öğrencilerin İş Güvenliği ve İş Güvenliği Eğitimi Algısının Değerlendirilmesi. Süleyman Demirel University Journal Of Faculty Of Economics & Administrative Sciences, 22 (2),, 587-598.
- uludag.edu.tr/tby. (2022, 25 Haziran). uludag.edu.tr/tby.
<https://uludag.edu.tr/tby/konu/view?id=488&title=peyzaj-ve-sus-bitkileri-yetistiriciligi-programi>
adresinden alındı
- Yurtlu, Y. B., Demiryürek, K., Bozoğlu, M., & Ceyhan, V. (2012). Çiftçilerin Tarım Makineleri Kullanımına İlişkin Risk Algıları. Ege Üniversitesi. Ziraat Fakültesi Dergisi, 49 (1), 93-101.

Extended Abstract

The working places of Landscape and Ornamental Plants Cultivation graduates, who make up our study, are open air or greenhouses where it is difficult to control risk factors. Graduates of this program are in the establishment of areas such as green areas and parks, and seedlings, flowers and so on. in planting-planting, ornamental pools etc. to be established. They take part in the completion of structures, the production, maintenance, pest control and harvesting of all kinds of trees, shrubs, annual and perennial plants used in landscaping applications, as well as inspecting and directing the workers involved. The foundations for educating conscious employees are laid with the education given in schools. It will be possible to raise awareness of the concept of occupational health and safety, which is lacking in our country, and to reduce the number of work accidents and occupational diseases, thanks to the fact that people know their rights, work by engaging in safe behaviors, and increase their awareness of occupational health and safety.

The universe of the research was carried out with a total of 48 participants who were studying in a state university Landscape and Ornamental Plants Breeding Program. Since it was aimed to reach the whole universe in the research, sampling was not chosen and all the students participating in the course were asked to fill out the questionnaire developed within the scope of the study. In total, the questionnaires of 42 students were taken into consideration.

The data obtained by the survey technique were analyzed using the SPSS 23.0 package program. Reliability analysis and Mann Whitney U test were applied to the obtained data.

The Cronbach's Alpha value of a total of 19 variables used in the questionnaire form was 0.97. In this case, it can be said that the Cronbach's Alpha value of all variables is above the 0.70 limit in social sciences and it is reliable.

Of the participants, 28.6% were men and 71.4% were women. 45.2% of them are in the 21-29 age range. 66.7% of them are high school graduates, 28.6% are vocational high school graduates and 4.8% are imam hatip high school and university graduates.

While 76.2% of the participants stated that OHS directly affects their working life, 64.3% of them stated that they were informed about OHS thanks to the OHS course given at the university, 64.3% of them had information about accidents and occupational diseases related to their profession and 76.2% of them stated that they should receive occupational safety training before starting their business life. They also stated that their knowledge about OHS law (42.9%) and first aid practices (50%) is not sufficient.

73.8% of them show the necessary sensitivity to the occupational safety rules, 61.9% of them see the benefits of occupational safety training during their work, 73.8% of them pay attention to OHS, increase their work efficiency and quality, 69.0% they state that they think employees should play a more active role in OHS. On the other hand, 50% of the students stated that the OHS warning signs are missing in the fields where they practice and in the workplaces where they go for internship.

The statistical "p" values obtained as a result of the comparison of the answers of the female and male students to the questionnaire questions are shown in Table 4. In Table 4; The results of female and male students' knowledge and attitudes about OHS were compared. "1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.,8.,9.,10.,11.,12.,13.,14.,16.,17.,18 ., as a result of the evaluation of the questions, the difference between male and female students was statistically significant ($p < 0.05$). The significant difference in the gender variable is especially positive for female students. When the responses were evaluated in terms of age and graduation variability, there was no statistically significant difference.

There is a significant difference in the knowledge of the participants about OHS according to their gender. Women gave more positive results than men in both information about OHS and OHS awareness.

In this study; The OHS concept and perception of the students in the Landscape and Ornamental Plants Breeding program were discussed in all its dimensions, important determinations were made about what OHS practices brought, and statements about the problems encountered were mentioned and examined. According to the Landscape and Ornamental Plants Cultivation Workplace Hazard Classes communiqué, which is a sub-dimension of the agricultural sector, they must act very consciously and sensitively, as they will mostly work in a "dangerous" and "very dangerous" working environment. In this case, it is believed that evaluating the knowledge level of students about the concept of OHS and its practices and positively affecting their perspectives on the subject can reduce the number of work accidents and occupational diseases in their working lives. In our country, the prevalence of unregistered work, especially in the agricultural sector, is a well-known fact. Therefore, occupational accidents experienced are more than what is reflected in the statistics. In our study, it is promising that 42.9% of the students know the "Occupational Health and Safety" law and that 64% of them have information about OHS. In our country, when compared to many countries, awareness formation in terms of the importance of OHS education has gained momentum in recent years. The fact that 61.9% of the students stated that they were actively warned by the instructors about occupational safety shows that they attach importance to the sensitivity of the OHS issue.

As a result, it can be said that our vocational school students who will work in the Landscape and Ornamental Plants Breeding sector have a high perception of safety rules when considered in terms of "OHS rules". In order to internalize the OHS knowledge and awareness, the employee who has just started working life should be informed about the risks and dangers arising from the work he will work, and he should be instilled with the principle that he should not endanger the health of himself and other employees.

Etik Kurul Kararları

Araştırmacılar tarafından çeşitli anketlerden yararlanılarak hazırlanan sorular, Üniversite Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma ve Yayın Etik Kurulunun (2022-5) sayılı oluru ile uygulanmaya başlanmıştır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı

Birinci Yazar %50,
İkinci Yazar %50, oranında katkı sağlamıştır.

Çatışma Beyanı

Araştırmamda herhangi mali çıkar ya da bağlantı olmadığını, çıkar çatışması yaşanmadığını ve yanlılık bulunmadığını beyan ederim.

Yayın Etiği Beyanı

Bu makalenin planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir. Bu araştırmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır. Bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.